XXVII. évfolyam. Celldömölk, 1931. január 11. 2. szám. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, felévre 4 pengő, egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények
hirdetések és mindennemű pénzügyletek.

A magyar gyümölcsért.

Irta: **Sárközy Viktor,** a Zalavármegyei Gyümölcstermelő és Értékesitő Egyesület ügyv. igazg.

Legutóbbi cikkemben rámutattam arra, hogy mennyi a hazai gyümölcsfogyasztás, melynek fedezésére külföldi gyümölcsöt veszünk igénybe, illetve hozunk be, most rámutatok arra, hogy mik azok a mennyiségek, melyek tőtünk a külföldre szállitva lesznek.

Az Országos Statisztikai Hivatal közleményei szerint 1929. évben kivittünk csomagolatlanul 144 373 q almát összesen 4,225.000 P értékben, vagyis métermázsánként 29·20 pengő egységár mellett. Kivitelre került továbbá 16.857 q alma csomagolt állapotban, 864,000 pengő összértékben, tehát métermázsánként 51·20 P egységár mellett.

Ha figyelemmel kisérjük a statisztika rideg számadatait s elkezdünk a sorok között olvasni, azt a tanulságos felvilágositást kapjuk, hogy almánk, mely ömlesztve, csomagolatlanul lett kiszállitva, csak 29·20 pengőt ér métermázsánként, ezzel szemben a csomagolt, tehát gondosan szedett és jól kezelt alma 51·20 pengőt, tehát 75·3 százalékkal többet ér, mint a minden gondosság nélkül kezelt, összekevert, nem válogatott fajtáju alma.

Csak 50 kg. átlagos termést számitva egy fán s egy kat. hold 80 db. gyümölcsfáját számitásba véve (természetesen azokban az években, amelyekben teljes termés van) a 4 mázsa termés különbözete csupán 880 pengő, vagyis oly horribilis összeg, mely nemcsak az almafa gondozására, ápolására forditott költségeket, hanem azt a munkát és válogatási költséget is bőven megfizeti, melyet a jobb minőségü gyümölcs előállitására forditottunk.

Itt e helyen és ismételten hangoztatnom kell, hogy minden alkalmat, minden eszközt meg kell ragadnunk arra, hogy gyümölcstermelésünket megfelelő szinvonalra emeljük s ha kell, hatósági intézkedésekkel oda törekedjünk, miszerint a gyümölcstermelő vidékek fái az állati és gomba kártevők ellen kötelezőleg megvédessenek. Hisz e cél megvalósitására törekedett már az 1894. évi XII. tc. is, mely sok hasznosat, követendőt tartalmaz, sajnos azonban annak rendelkezései megfelelő végrehajtó közegek hiányában, részben pedig a gazdaközönség nemtörődömsége folytán végrehajtva a mai napig sincsenek.

De nemcsak almából, hanem más gyümölcsféleségekből is tetemes kivitelünk van, igy kajszinbarackból kivittünk 19.006 q 1,764.000 pengő értékben, szilvából és ringlóból pedig 117.283 q-t 2,876.000 P értékben.

Hogy kiviteli lehetőségek meg vannak, azt igazolják a statisztikai adatok, hogy ezek fokozhatok, az ismét a statisztikából még pedig a Berlinben 1930. év novemberében az év első háromnegyed részéről megjelent forgalmi kimutatásból állapithatók meg. Ezekből kitünik, hogy Németország az 1929. évben 21.700 q szilvát vitt be, mely bevitelből magyarországi származásu csak 9100 q volt, mig az 1930. év 9 havi időszakában 63 ezer q-t fogyasztott külföldi árukból s ebből 16.700 q volt magyarországi származásu. Megjegyezi a statisztikai füzet, hogy külön kedvező fogadtatásban részesült a folyó évben a jól csomagolt és jól osztályozott magyar szilva, mely ép oly magas áron lett megfizetve, mint a boszniai, az eddig legelső helyet elfoglalt szilva. A most már gondos csomagolásban kivitt magyar szilva csomagoló ládája az u. n. »Steigni« nagyon megnyerte az ottani piac tetszését, mivel az áru benne [illegible] szerválva, üdén érkezett meg.

Almából és kajszinbarackból 1930. évben kivitelünk csökkent, ennek az oka azonban nem a termelvényeik iránt való bizalmatlanság, hanem az volt, hogy almából és kajszinbarackból gyenge termésünk volt s kajszinbarackból a tavalyi berlini kivitel 21.000 q-ról 10 ezer q-ra, almából 34.000 q ról 30.000 q-ra csökkent.

Hogy meg van a termelési lehetőség, azt az eddig közölt adatok bőven igazolják s hogy az meg fokozható is lesz, arra megvan minden valószinüség.

JÓT TESZ!!!
ösmagával és rádiójával, ha VALVO csövet használ.
Kapható: Koczor Daniel rádiószaküzletében.

A műtrágyák felosztása és csoportositása.

A műtrágyák általában kétfélék, a szerint, hogy közvetlenül hatnak-e, vagy közvetett uton. Közvetlenül hatnak a foszforsav, káli és nitrogéntartalmuak. Ezeknek a termőföldre való kiszórásával ugyanis a földbe növényi tápanyagot viszünk be. Használatukkal tehát gyarapitjuk a talaj tápanyagait, gazdagabbá, erősebbé, termékenyebbé tesszük a földet. Alkalmazásukkal növeljük a föld termőképességét és igy közvetlenül hozhatunk létre nagyobb terméseket.

A közvetve ható műtrágyák — mész, gipsz, konyhasó stb. — nem növényi tápanyagok. Nem is veszi ezeket fel a növény gyökerei által. Hatásuk abban áll, hogy elősegitik a növényi nyers tápanyagok átalakulását, bomlását. Azonkivül javitják a talaj tulajdonságait és szerkezetét. Ezek is eredményeznek bizonyos foku termés javulast. Ha azonban egyidejűleg a növényi tápsókat nem gyarapitjuk, igen hamar termésvisszaesés, talajkimerülés következik be. A közvetve ható műtrágyák egyedüli használata tehát tulajdonképen rablógazdálkodás, talaj kizsarolás.

A közvetlenül ható műtrágya annyit jelent a talajra nézve, mint a lónak a zab. A közvetett uton ható pedig olyan, mint a lónak az ostor. A közfelfogás azt tartja, hogy a közvetlen ható műtrágya (a mész) gazdaggá teszi az apát, de koldussá az unokát.

A műtrágyák másik csoportositása a növényi tápsó, a hatóanyag milyensége szerint történik. Igy megkülönböztetünk foszforsavas, nitrogén, káli, mész, gipsz stb. műtrágyát. Mindezen felsoroltak egyszerűek, egyoldaluak, mert mindegyikben csak egyféle növényi tápanyag van.

Vannak azonban keverék, összetett vagy többoldaluan ható műtrágyák is, amelyek két, vagy háromféle tápanyagot tartalmaznak. Ilyen a káliumszuperfoszfát, leunafoszfát, nitrofoska stb.

Az összetett műtrágyák használata kényelmes ugyan, de nem mindig célszerű, ritkán hasznos és a legtöbbször nem gazdaságos. A talaj viszonyai és a termesztendő növények különböző igényei ugyanis talán a legtöbb esetben nem felelnek meg a kevert műtrágyák tápsóarányának. Igen sokszor egyik, vagy másik tápanyaggal tultrágyázás és igy veszteség következhetik be. Azonkivül ezen gyártmányok aránytalanul drágák is. Igy alkalmazásuk csak kis körre terjed és talán főleg a kisérletezésre szoritkozik.

A kisgazda sohase használjon közvetett, vagy összetett műtrágyát anélkül, hogy előzetesen a szakemberek véleményet és tanácsát meg ne hallgassa. Ne is nagyon kisérletezzen, mert bizony a kisérletezésnél sok a kockázat, sok a rizikó. Ne is vegyen a kisgazda uj, hangzatos nevü és csodás hatásunak jelzett műtrágyát sem. Használja a már évtizedek óta kipróbált és bevált biztos hatásu műtrágyákat. Ha azonban mégis ki akar próbálni valamely uj anyagot, ugy minden alkalommal a szakemberekhez, szakintézményekhez forduljon a szükséges tudnivalók és felvilágositások elnyerése céljából. A gazdasági felügyelőségek, gazdasági egyesületek, mezőgazdasági kamarák, az országos m. kir. Chemiai Intézet (Budapest II. Keleti Károly utca 24), valamint a vidéki vegykisérleti és növénytermelési állomások stb. hasznos tanácccsal, tanitással, utmutatással szolgálnak.

Igyekezzünk minden erővel, tanulással, olvasassal, tapasztalatok szerzésével, szakemberek tanácsának meghallgatásával és alkalmazásával minél jobb

gazdálkodásra törekedni. Ezaltal saját előnyünket, hasznunkat szolgaljuk, azonkivul embertarsainknak és hazanknak is javára lehetünk.

Budapest. Szanyi István
kir. fővegyész.

Kath. Legényegyet
rózsás kartonbálja
február 8, a Koronában.

Megjelent a Magyar Katholikus Almanach IV. és V. évfolyamának egyesitett kötete.

A karacsonyi könyvpiac legérdekesebb és legértékesebb, használhatóságában legnélkülözhetetlenebb terméke, a Magyar Katholikus Almanach IV. és V. évfolyama most hagyta el a sajtót Már az I., II és III. évfolyam is a legteljesebb elismerést váltotta ki, a IV. és V. évfolyam azonbau az elismerésen kivül katolikus irodalmi, valamint gyakorlati értékben magas nivójánál fogva még az első hármat is megelőzi. Az Almanach, melynek előszavát ezidén is a bibornok hercegprimás irta, részletesen ad a a világegyház kormányzatára vonatkozó főbb adatokat. a biborosi testület teljes névsorával és arcképeivel, a pápai diplomáciával; teljes magyar sematizmust nyujt, mely egyházmegyénként közli a magyar katholikus hierarchia és papság névtárát a szerzetes rendekkel együtt az 1930. szeptember 15-iki állapotnak megfelelően. Az egyesitett évfolyam tartalmazza az 1929 és 1930. év minden eseményét. A két évfolyamnak ezt a kivételes összevonását elsősorban azok a rendkivül nagy horderejű események magyarázzák, melyek az elmult két esztendőben egymásra torlódva a világegyházban végbementek. Az olasz állam helyrehozta az Egyházzal és Pápával szemben elkövetett jogtalanságát, életre kelt a Citta del Vaticano. E világesemény egybeesett XI. Pius Pápa őszentségének 50 éves papi jubileumaval, a Szent Benedek regulájának 1400 éves jubileumi ünnepségeivel, valamint a magyar katholicizmusnak kimagasló és még sokáig emlékezetes eseményeivel, a Szent Imre jubileumi évvel. A Magyar Kat. Almanach szerkesztősége, melynek élén Gerevich Tibor, Leopold Antal és Zsembery István állnak, kötelességének tartotta, hogy ezeket a világhorizonton mozgó eseményeket egybefoglalva, gondosan válogatott illusztrációk kiséretében tárja az olvasó elé. Az Almanach e kötetében Zichy Nándor centennáriumi jelentőségét Turi Béla prelátuskanonok méltatja. Kemenes Illés igazgató a Szent Benedek regulájának 1400 éves jubileumával foglalkozik. Luttor Ferenc prelátus, kánonjogi követségi tanácsos XI. Pius Pápáról ad érdekes lebilincselő cikket. Huszár Károly v. miniszterelnök katolikus és nemzeti szempontból foglalkozik a Szent Imre év jelentőségével. Leopold Antal prelátus nagy erudicióju tanulmányt közöl azokról az ereklyékről, melyeket az esztergomi Székesegyház magának vall. Galambos Kálmán cikkében a Pálosok, az egyedül magyar származasu szerzetesrend VII. centennáriumával foglalkozik. Pezenhoffer Antal statisztikai adatokat közöl Csonkamagyarország értelmiségének összetételéről. Madarász István apát, miniszteri tanácsos, az IKA kongresszusról ir. Vass József emlékezetének szenteli cikkét Marczell Mihály. Részletesen beszámol a Kat. Almanach a XXI. katolikus naggyulesről. Közli az ott elhangzott beszédeket. Igy teljes részletességben jön Apponyi Albert gróf, Cesare Orsenigo volt budapesti nuncius, Hász István tábori püspök, gr. Klebelsberg Kunó vallas és kozoktatasügyi miniszter. Breyer István segéd püspök. Glattfelder Gyula csanadi püspok, Sipőcz Jenő, Láng János. Mailáth József gróf, az elhunyt Vass József miniszter, nagyprépost, Serédi Jusztinián biboros hercegprimás. Shvoy Lajos székesfehérvári püspök. P. Bangha Béla S. J. beszédei. Az Almanach adja továbbá a magyar katolikus élet teljes krónikáját, a világegyház főbb eseményeit, a katolikus egyesületek és intézmények cimtárát. Külön kell még szólanunk az értékes és változatos illusztrációról is, mely a több mint 800 oldalas munkát 700-nál több szövegképpel és 12 műmelléklettel disziti. A képek mindegyike mély nyomással készült és igy plasztikusan tárja az Almanach olvasója elé mindazokat a fontos mozzanatokat, amelyek Magyarországon, vagy bárhol, a világ minden részében a katolikus Egyház szempontjából eseménynek számithattak. Ilyen körülmények között érthető is, hogy a legteliesebb és felosigázott érdeklődést váltja ki a Magyar Kat. Almanach uj kötete, amelynek izléses kiállitása a Stephaneum nyomda nagy hozzaértését diseri. E nagy lexikonszerü münek az ára 10 pengő, amely megrendelhető az Országos Katolikus Szövetségnél (IV. Ferenciek tere 7), a Szent István társulat könyvkiadóhivatalában (VIII. Szentkirály-utca 28) és az összes konyvkereskedesekben.

Az Almanach régi előfizetői december 15 és 20 ika között kapták kézhez peldányaikat.

Kath. Legényegylet
rózsás kartonbálja
február 8, a Koronában.

HIREK.

Főuri vadaszat. Gróf Eszterházy Tamás devecseri nagybirtokos folyo ho 9-én nagyvadászatot rendezett az ugodi birtokán. A vadászatra Devecserből Ugodra külön vonaton utaztak a főuri vadászok. Allitólag néhai Ferenc Ferdinánd trónörökos fia is a vadásztársasag között volt.

Elhunyt tisztviselő. Tompa László, a VERM műszaki tisztviselője 30 éves korában sulyos betegségben elhunyt. Temetése januar 4-én volt Bobán, a lakosság osztatlan részvétele mellett. Temetésén a VERM szombathelyi és celldömölki tisztviselő kara, valamint Celldömölkről számos ismerőse vett reszt. Az elhunyt fiatalemberben Tompa László nyug. bobai körjegyző fiát, dr. Tompa Sandor celldömölki ügyved pedig unokaöccsét gyászolja.

A vönöcki ev. leányegylet 1931. dec. 21-én igen jól sikerült műsoros estét rendezett. Közreműködött az egyesületnek majdnem minden egyes tagja a mindnyajan jól megállották a helyüket. Az est tiszta jövedelmével immár együtt van a pénz, hogy a leányegylet megvalósithassa szép tervét, hogy t. i. a templom falában elhelyezendő márványtáblával méltó módon megörökitse a gyülekezet hősi halottainak emlékét.

Elhunyt körjegyző. Tompa Karoly magyargencsi körjegyző, Vasvarmegye törvényhatóságanak bizottsági tagja, kedden hosszas és kinos szenvedes után életének 41 ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután ment végbe Magyargencsen, a körjegyzőséghez tartozo falvak lakosságának nagy és őszinte részvéte mellett. Temetésén elkisérték utolsó utjára a jarasi jegyző-egyesület tagjai, a fő szolgabiróság tisztikara és Vasvarmegye törvényhatóságának küldöttsége. A temetőben a járasi jegyzők nevében dr. Pintér József helybeli főjegyző, az egyesület elnöke bucsuzott el az elhunyt kartarsuktól.

A fizetési meghagyások uj rendje. Az 1930. evi XXXIV. tc. 50. § a szerint a fizetési meghagyás kibocsatasa iranti kérelmet három példanyban és ha több adós van, annyi példanyban kell beadni, hogy mindegyik adósnak és hitelezőnek egy egy példany jusson. A kérvény minden egyes példanyahoz mellékelni kell a fizetési meghagyas kiadvany tervezetének egy-egy példányat; a kiadmany tervezetét erre a célra szolgáló hivatalos urlapon kell kiállitani. A fizetési meghagyás kibocsátásához szükséges űrlapokat az igazsagügyminiszter rendszeresitette és ezek az űrlapok a kir. járásbiróság fölajstrom irodajabau darabonként 2 fillérért vásárolhatók. Nem hivatalos űrlapot felhasználni nem lehet.

Elhunyt vendéglos. Horváth Sándor, a Budapest kőbanyai »Halasz csarda« társtulajdonosa, Horváth József volt helybeli vasuti vendéglős occse, mult szombaton Kőbányán meghalt. Hétfőn temették.

Elsominöségü kobányai
idénysör
csapolását ujév napján megkezdtem és annak fogyasztására a sörkedvelőket szeretettel meghivom.
El ne mulasszák megkóstolni!
Friss zóna-reggeli!
Tisztelettel
Domokos Ignac
vendéglős.

Községi háztartások országos rendezése. A belügyminiszteriumban elkeszült a községi háztartásokat szabályozó törvenyjavaslat. A törvényjavaslat egy országos alapot létesit, melybe befolynak mindazok a jövedelmek, melyeket most az állam a községeknek és városoknak átenged Erre az alapra azért volt szükség, hogy a községek és városok megszabaduljanak a magas pótadóktól. Ha az igy létesitett alap nem nyujtana kellő fedezetet, akkor egységes országos pótadót vetnek ki, ami országosan egységes lenne és lényegesen kisebb lenne, mint a mostani pótadó. Ezek az intézkedések azt célozzák, hogy ne terheljük meg nagy pótadókkal az amugyis agyonadózott polgárságot.

Elhunyt kereskedő. Csillag (Stern) József, volt helybeli kereskedő Ujpesten pénteken meghalt. Vasárnap temették. Csillag József közismert volt varosunkban, mindenki nagyon szerette humoraért és mikor megélhetési viszonyai elszakitották őt városunktól, gyakran meg-meg jött és felidézte az elmult jó napokat.

Vasutasok mulatságának előkészitése. Folyó hó 9 én este 7 órakor a Vasutas Kör helyiségében népes értekezlet volt, hol elhatározták a téli mulatság februar hó elsején való megtartasát. A megválasztott bizottság azonnal megkezdte az előkészitő munkalatokat és minden törekvésük oda irányul, hogy a vasutasok bálját, a vasutasok imponáló taborához képest ugy készitsék elő és rendezzék meg, hogy annak ugy erkölcsi, mint anyagi sikerét biztositsak. A vasutasok bálja az idén is a Griff-szalló összes helyiségeiben lesz megtartva, Geller József jóhirnevü vendéglős kiszolgálása mellett. Geller József ismert pontos, megbizható kiszolgálása biztositék arra nézve, hogy a vasutasok mulatságának hirneve csorbat nem szenved. Ugy a vasutasok, mint a polgárság körében nagy az érdeklődés a mulatság iránt.

Értesités. Tisztelettel hozom Celldömölk n. é. közönségének tudomására, hogy férjem elhalálozása folytán a helybeli Apolló Mozgó

Képes vek
mesés vek
leszállit árban

Képes vek:
darabja fillér.

Tréfás képek
Baba világ
Mi van benne
Játszva szám
Tessék besét
Mulató állato
Első ABC
Képes számol
Mókás képek
Apró állatok
Kócos Peti
A mi állatai stb.

Mesés vek:
di
darabja pengo

A zöld elefá ike levelei
Tibi csapata, Jankó
Kincses turb
A kis ezer
Világjáró Pé ndjai
A zöld stb.

Mesés vek:
di
darabj

Rómi emleke
A vad hat
Sári bátor i
Állatok mes
Barlanghy stb. stb.

Emlékköny
Képeslap-alb
Játékár láron!
Dinl ndor
papirker ömölkön.

Kiseb yobb
HÁZ YEK

Cim a talban.

szinházat tovább fogom vezetni és mint eddig, ugy a jövőben is igyekezni fogok, hogy elsőrendü filmek kerüljenek előadásra. Amidőn a nagyérdemü közönségnek az eddigi támogatásáért hálás köszönetet mondok, egyben kérem, hogy szives pártfogásukban tovább is részesiteni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel özv. Meszaros Jánosné.

Kereskedők bálja. A celldömölki Kereskedők Egyesülete jótékonycelu müsoros bálját február 14-én tartja a Griff szálloda összes termeiben.

Kath. Legényegylet

rózsás kartonbálja

február 8, a Koronában.

Mit tárgyal a vármegyei kisgyülés. A hétfői vármegyei kisgyüles napirendjére tüzték a celldömölki birováIasztás ellen beadott felebbezést. Továbba a Magyar Olaj és Vegyipar Rt. benzinkut felállitása ellen beadott felebbezést. Kissomlyó község tenyészallat beszerzésére kölcsön felvételét. Az ostffyasszonyfai körjegyzőséghez tartozó községek határozatait a szervezesi szabalyrendelet megalkotása targyaban. Vönöck község határozatát közlér celjaira ingatlan vasarlas. Alsóság község határozatát a husszemledijak megállapitása tárgyában. Szergény község határozatát Geist Jenő es Geist Lipóttal kötött cserszerződés ügyében.

A celldömölki Kath. Legényegylet febr. 8 án a Korona szalló termeiben tartja mükedvelői előadással egybekötött farsangi rózsas karton baljat. A hét folyamán a meghivók szétküldesre kerülnek. A kivalasztott ruhaminta Zlehovszky Dezső divatáruházában megtekinthető.

Német háborus emlékérmek és keresztek adományozása folyó évi december 31-ig meghosszabbittatott. Az Országos Vitézi Szék valamint a Move Frontharcosok Országos Szövetsége tagjainak személyazonosságukat nem kell ezentul két hadviselt alairásával igazolniok, hanem igazolványaik számanak és a kiallitas keltezésének feltüntetése is elegendő. A vonatkozó kérvénymintak megcimzett és megfelelően felbélyegzett válaszboritékok beküldése ellenében tovabbra is Heeger Arpad máv. főmernök, a »Német Frontharcosok Szövetsége« magyarországi képviselője, Budapest VI. Podmaniczky-utca 85. Telefon Aut. 117—40. utján igényelhetők. Ezuton is felhivjuk az érdekeltek figyelmét arra is, hogy a német háborus emlékérmek és keresztek igénylésének egyik előfeltétele, hogy az igénylő legalább a kormányzó ur őfőméltósága altal alapitott kardos vagy kardnélküli magyar haborus emlékérem tulajdonosa legyen. Végül értesitjük az érdekelt hadviselteket, hogy mindazok, akik már a német haborus emlékérmek vagy keresztek birtokában vannak, illetőleg ezek birtokosai lesznek és bármikor Németországba kivannak utazni, sziveskedjenek elhatározásuk és utazasuk célját Heeger főmérnökkel idejében közölni, aki a Német Frontharcosok Szövetsége részéről való megfelelő németországi kalauzolás iránt intézkedik.

Nem lehet többé üzletvezető tartásával kijátszani az ipart. A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki azokoak az iparüzése tárgyában, akik az uj ipartörvény hatálybalépese előtt üzletvezető alkalmazásával gyakoroltak képesitett ipart. A miniszteri rendelkezés az alabbi: Aki az 1922. évi 12. tc. hatálybalépése előtt képesitéshez kötött ipar gyakorlasára képesitett üzletvezető alkalmazásának kötelezettsége mellett kapott iparigazolványt, vagy iparengedélyt, amennyiben iparjogositványa utóbb az iparüzési jogról való lemondas, az iparnak nem gyakorlása, avagy az iparüzési jog elvonása vagy visszavonása következtében hatályát veszti, iparának gyakorlására uj iparengedélyt, illetőleg uj igazolványt csak abban az esetben kaphat, ha az önálló iparüzések egyéb feltételein felül az illető iparra megallapitott szakképzettséget is saját személyében igazolja. A szakképzettség hiányát üzletvezető alkalmazásával pótolni és uj iparigazolványt üzletvezető alkalmazásának kötelezettségével kiadni nem lehet.

Az ev. ifjusági egyesület farsangi bálját tegnap este tartotta a Griff-szállodában. Az előjelekből látható volt, a bál jó sikere.

Magyarország külföldi adósságai. Magyarország a Pesti Kereskedelmi Bank jelentése szerint a külföldnek összesen 2·5 milliard pengővel tartozik. Ebből több mint 800 milliót tesznek ki a háboru előtti adósságok. 35 milliárd pengőre becsülve a nemzeti vagyont, az eladósodas 7·3 százaléknak felel meg.

Akiknek a szivműködése rendetlen, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyü székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes **»Ferenc József«** keserüvizet. Szivszakorvosok megállapitották, hogy a **Ferenc József** viz szivelzsirosodásnál és billentyühibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekbe kapható.

A Máv. temetkezési egylet elnöksége ezuton értesiti a tagokat, hogy akik a mult évről tagsági dijjal hátralékba vannak — továbbá, akik még a családi értesitőt nem adták be, azt folyó évi februar hó 1-ig beadják, különben törölteti fognak.

Uj, olcsó motorkerékpár. Hosszu éveken keresztül kisérleteztek, hogy a nagymotoros kerékpárokat olcsóbba tegyék, vagy pedig a kerékparokat oly segédmotorokkal szereljék fel, melyek segitségével helyettesiteni lehet a nagy motorkerekparokat.

Mindezideig egyik problema megoldása sem sikerült s ezért Magyarországon a motorkerekpár csak egy szük társadalmi réteg közlekedési eszköze marad.

A csepeli gyárnak sikerült oly motorkerékpárat szerkeszteni, mely hivatva van a kerékpározás terén teljesen uj és forradalmi változást létrehozni. A szóbanforgó segédmotoros gép 1¹/₂ lóerős motorkerékpár, mely rendkivül olcsó, adómentes es vizsgamentes. A motorkerékpar jutanyos ara lehetővé fogja tenni, hogy munkasság, polgárság s a gazdatársadalom minden tagja olcsón megoldhassa a munkaba járás és a hazamenetel kérdését, oly időmegtakaritást érve el, mely egyedül maga rövid idő alatt meghozza a befektetett költségeket. A gép tulajdonosa számára a távolság megszünt, a szó szoros értelmében a falut a városhoz hozza közel.

A gép kezelése oly egyszerü, hogy mindenki, aki kerékpározni tud, egynéhány percen belül azt tökéletes biztonsággal tudja vezetni. Ezen kerékpár az 1931. év legnagyobb szenzációja lesz.

Piroskák és Margitok jelentkezzenek. Az összes Piroskák és Margitok jelentkezzenek a Délibáb kiadóhivatalában, mert névnapjukon a népszerü szinházi képeslap a m. kir. fémjelző hivatal altal fémjelzett ezüstkanalakat és diszkötésü könyveket ad névnapi ajándékul. Felkérjük az összes Margitokat és Piroskákat, olvassák el a Délibáb uj számát, amelyből megtudhatjak, hogy a névnapi ajándékokat miképen kaphatják meg. A Délibáb egy száma csak 20 fillér. Kiadóhivatal Budapest VII. Dohány-u. 12.

Levente mulatság Alsóságon. Folyó hó 6-án kedden este a Szedenics-féle vendéglőben az alsósági leventék jól sikerült müsoros levente bucsuzót tartottak a levente testületből kilépő öreg leventék tiszteletére. A sikeresnek igérkező levente ünnepélyre meghivták a celldömölki vasutasok hirneves dalárdajat is, aki a meghivást tekintettel a levente egyesület hazafias müködésére, elfogadta és 60 tagból álló csapatával kedden este a vasutasok köréből Makk József ügyvezető elnökük vezetése mellett autókon Alsóságra kivonult. Biró Kálmán megnyitó beszéde után a vasutasok dalárdája a saját jeligéjét és a Magyar Hiszekegy-et énekelte, mely után Nagy Antal levente Bujdoso Kálmán »Eskü« cimü költeményet szavalta el. Ezután magyarruhába öltözött legények és lányok régi magyar táncokat mutattak be imponáló sikerrel. Kenya István tárogatón kurucnótákat játszott. Piroska Ferenc rk. lelkész igen megható bucsuztaló beszédet tartott a kilépő leventékhez, melyből a még megmaradó leventék is igen sokat tanulhattak. Időközönként a máv. dalarda énekelt szebbnél-szebb darabokat olyan sikerrel, hogy az éljenzésnek szinte végnélküli sorozata következett minden énekszáma után. Kertész Irénke táncai után Csaby József ev. s. lelkész tartotta meg záróbeszédét. A müsor végeztével ismét a máv. dalárda énekelt néhány darabot, majd megkezdődött a reggelig tartó mulatság és tánc.

Meghalt egy régi, jóhirü vendéglős. Linzer Mihály mersevati vendéglős már régebben gyengélkedett, de senki sem gondolt arra, hogy gyengélkedése halállal végződjék. Néhány héttel ezelőtt enyhének látszó baja folyton erősödött ugyannyira, hogy végre ágyba döntötte és rövid szenvedés után 73 éves korában meghalt. Mult vasárnap délután temették. Vele a régi, jóhirü vendéglősöknek egyike szállt a sirba.

Pápóci tüzeset. Folyó hó 6 án kigyulladt Nagy Gáspar kisgazda lakóháza és gazdasági épülete. A tüzoltóság emberfeletti munkája dacara sem menthettek semmit, mert a lakóház szalmatetős volt és a száraz időben a lángok gyorsan végeztek vele.

Leleplezett fakirtrükkök. A müvészek és fakirok csodálatos mutatványairól rántja le a leplet az a cikk, amely Tolnai Világlapja legujabb számában jelent meg. A népszerü képeslap uj száma ezenkivül számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, riportot, novellát, két folytatásos regényt és sok rézkarc-szerü képet közöl. Egy szám ára 24 fillér. A népszerü képeslap minden olvasója tiz pengő bolti ár helyett két pengő 90 fillérért bérmentve megkapja Tolnai Világlexikona, Világtörténelme és Müveltség Utja egy-egy 320 oldalas, többezer képpel illusztrált diszkötésü kötetét.

Baromfikiállitás Győrött. A győrvárosi és megyei házinyul, baromfi és galambtenyésztő egyesület Győrött január hó 17-től 20-ig kiállitást rendez. Győrvármegyében a mezőgazdaság egyéb agaiban tapasztalható nehezség fokozza a jövedelmező baromfitenyésztés iránti kedvet és mozgalmat váltott ki a tenyészanyagnak részben keresztezés, részben fajtiszta törzsek beszerzésével [illegible] hasznosabbá tételére. Ennek a haladásnak a bemutatása és a követendő irány szemléltető megjelölésére szolgál a kiállitás.

Kicsoda Krisnamurti magyar kisérőnője? A Szinházi Elet most megjelent uj száma érdekes cikkben számol be hogy kicsoda az az uriasszony, aki Krisnamurti kiséretében Budapestre érkezett és aki Indiától Bukaresten át Budapestre kisérte a teozófus apostolt. Incze Sándor e heti hollywoodi levelében leirja, hogy milyen estélyeken vett reszt a filmvilág fővárosában. Karinthy Frigyes »Az eltávozott szinház«-ról irt, Sacy von Blondel pedig azt árulja el, hogy mi hat a férfire. Az Operaház balettháborujáról, a fedett uszodáról, az Andrássy-uti szinház premierjéről van még cikk a Szinházi Életben, amely rendkivül érdekes cikkben sorolja fel a pesti szinházi és irói világ közül: ki hanyszoros keresztapa, illétve keresztmama. Beöthy László viszi el az elsőbbség pálmáját, neki több mint nyolcvan keresztfia, illetve keresztlánya van. A szezon legnagyobb sikerü egyfelvonásosait közli darabmellékletül a Szinházi Élet e heti uj száma, amely folytatja Erdős Renée Ezüst bölcső cimü nagysikerü uj regényét, ezenkivül egy teljes Gyermekujságot, kottát és külön kézimunka mellékletet ad. A Szinházi Élet egyes számának ára 1 pengő. Negyedévi előfizetési dij 10 P. Kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-utca 8. szám.

Hird[redacted]e

Kemenesaljában.

Tisza Kálmán.

Politikai és publicisztikai tanulmány.

45) Irta: **Vécsey Tamás.**

Szamoljunk azonban rögtön azzal az ellenvetéssel, hogy hiabavaló dolog a letűnt idő szépségeiről és nagyságáról beszélni, mert olyan a mult, mint a kiégett volkan, egykor világitott és melegitett, de ma csupan kihült láva és hamu . . . és hogy ezért csak a kényelmes konzervativizmus és a közismert magyar lustaság zengeti el a király és a monarchia dicseretét az irával, akinek ifjusága a háborus zivatar által kettétépett élte folytán bizonyara közelébb áll még a rendi világhoz is mint a Mahoz. Lehet, hogy igy van és megengedjük azt is, hogy az uj nemzedék nem a Theresianum alapitványi helyeitől, hanem a maga küzdelemre képes erős, edzett lelkétől és karjától várja kellő elhelyezését a magyar globuson . . . de azért mégsem tartjuk károsnak, ha ez az ifjuság olvas a Tisza korszak folytonos gyalázásán kivül egyetmást a Tisza Kálmán ellenségeinek baklövéseiről és az ő kormányzatának előnyeiről is. Azt a letünt kort gyalázni egyébként is bun s hiba, mert ezzel áthozza az ember a jelenbe az összeomlott ország romjai alatt hamvadó üszköt, ahelyett, hogy erkölcsi tanulsagot nyujtana a bolyongo nemzetnek. Apponyi Alberttel tartunk ezért e kérdésben, aki azt irja, hogy az a politika, amelyet ő képviselt, »éppugy, mint Andrássy kulpolitikaja, a multé, el van hantolva, ebbe belenyugodni bölcseseg, de multunkat gyalázni gyávasag.« Jól tudjuk azt is, hogy hálátlan szerep a laudator actis tempori szerepe is, hogy szélmalom elleni harc ma már a régi ellenzéknek a lecsépülése, annak a krónikusnak azonban, aki a Tisza Kalmán politikája helyességének igazolására torekszik, mégis az a kötelessége, hogy reamutasson a monarchia nagyhatalmaból reánk háramlott előnyökre és hogy lecáfolja azt a politikat, mely e hatalmasság szétrepesztésére irányult. Történetirásunkat terheli a felelősség azért, hogy kutatásait nem hasznositotta eddig, ilyen iranyban a nemzet javara, tehát annak ábrándjai ellenére is, hanem ehelyett »lealjasitotta Cliót a nemzeti Demos udvari történetirójának szinvonalára«.[1]) A Tisza Kalman államférfiui szerepét nem lehet a nemzeti Demos segitségével megérteni, csak lealacsonyitani, hanem azt az itt bemutatott két ellentétes irányzatnak az őszinte egybevetésével lehet csak igazsagosan feltüntetni.

Befejezésül a Ferenc József szereplésénél meg kell még emlékeznünk arról is, hogy a sors milyen szörnyü ütéseket mért az ő szivére. Egy legenda keletkezett a magyarság sebzett lelkében a szabadságharc leverelése után, mely ugy szólt, hogy »az aradi tizenhárom vertanuért tizenhárom Habsburggal kell a császári családnak fizetnie«. Az Orökbiró itélőszéke előtt bizonyára expiálta mar a király mindazt, amit mint gyermekifju megtörténni engedett,[2]) mert ez a legenda az ő elete folyamán véres valóra vált. Egyet, aki odament császárnak, a mexikói szabadságharcosok vitték a vesztőhelyre, a legtökéletesebb királyasszonyt idegen földön gyilkos kéz döfte le; Vilmos főherceg lovaról leesve halt meg, László főherceg vadászaton, Albrecht főherceg fiatal leánya elégett, Ferenc Ferdinánd életét orgyilkos golyó oltotta ki. A legszörnyübb csapás — fiának elpusztitása — a véderőjavaslat részletes tárgyalásakor érte Ferenc Józsefet. Az általános targyalás befejezése már 1889. januar 20 án megtörtént. Ezen a napon a Muzeum kertben s az utcákon tolongó tömeg a hir vételekor abbahagyta a szokásos éneklést és látszott, hogy valami kegyetlen düh szállja meg kedélyét. A rendőrség azon igyekezett, hogy utat biztositson a házból távozni akaró Tiszának és Fejérvárynak, de a tömeg nem engedett. Látszott, hogy dühe ki fog törni a miniszterek ellen. Arra gondolni sem lehetett, hogy Tisza Kálmán előkészités nélkül kimehessen a ház előtt reája varakozó kocsijáig, mert odakünn a nép izgatottsága nem ismert határt. Hoitsy Pál és néhány képviselőtársa elhatározták, hogy bent a házban a kapuig sorfalat alkotnak, hogy Tisza Kálmán e sorfal közt kimehessen és a kocsijába ülhessen, a kapun kivül azután a rendőrök gondoskodhatnak a miniszterelnök biztonsagáról. Hoitsy Pál gróf Károlyi Tibor utján (akit különben a tömeg, mikor a képviselőházba jött, megtámadott, de baja nem esett) beüzent Tiszának, hogy az ellenzéki képviselők megvédelmezik. Tisza Kálmán erre az üzenetre köszönetet mondott, de kijelentette, hogy ellenzéki képviselőktől nem fogad el támogatást. Hoitsyék nagyot néztek, mikor megkapták ezt a választ, de imponált nekik a Tisza bátorsága. Hanem azért megcsinálták ott a ruhatártól a kijárásig a sorfalat a kormánypárti képviselőkkel együttesen. A ház kapuja előtt a rendőrök kordont vontak, Schneider odaállt kocsijával a kapu elé fordulva. A rendőri kordonon kivül szorult tüntetők láttak, mikor Tisza Kálmán kilépett a kapun, fia Tisza István kiséretében és látták azt is, hogy beülnek a kocsiba. Irtózatos ordités támadt erre, harsogott az abcug és száz meg száz kar emelkedett támadásra, de Schneider fiakkeres ekkor hirtelen megforditotta kocsiját, lovai közé csapott s ezek vágtatva iramodtak az Esterházy-utca felé. Láttuk, hogy a két szürke befordult az Esterhazy-utcaba, követve az utana és mellette vágtató lovasrendőröktől, aztan eltünt a kocsi szemeink elől . . ., de az a kép, hogy Tisza Kalman menekülni volt kénytelen az utca söpredéke elől, az nem tünik el lelki szemeim elől soha. Bohóság a történelem, szemben a valósággal — irja Mikszath — mert »a krónikas összerakja az eseményeket, az indokokat, bepillantást hagy a rotyogó fazekakba, ahol azokat főzték: szemlelhetővé teszi a füstöt, mely a kéményen kiment, a lángot, mely azokat felforralta; de nem képes elővarázsolni a hangulatot, a milieut, melyben történtek«.[1]) En sem vagyok kepes elővarázsolni — bar átéltem — azt a hangulatot, amelyben Tisza Kálmán menekülni kényszerült. De nekem ez jobb is, mert legalább mentesülök az elbolondított csőcselékkel való foglalkozás további gondjától. Odi profanum vulgus et arceo.[2])

A Tisza Kálmán bámulatos türelme dacára is ugy látszott azonban akkor, hogy a vérontás még sem lesz elkerülhető, hiszen elvégre agyon még sem üttethette magát a miniszterelnök! Január 30-án valóban egész hadikészülődés történt a fővárosban e célbol, de a trónörökös halalának lesujtó hire meggátolta, hogy az utcán vér folyjek. Jóval a temetés utan, 1889. februar 12-én folytatódott csak a javaslat tárgyalása s akkor megkezdődött ujra az utcán is a zavargás. A házban folytonos izgalmak között folyt a vita és csak lassan haladtak előre a 14. §-ig, melynek eredeti szövegét Tisza visszavonta. A 25. §-nál, mely a tiszti hiány ijesztő mervenek megváltoztatását célozta, azt az igéretet tette a miniszterelnök, hogy a király könnyitéseket fog tenni a tiszti vizsgánál, melynek német nyelvét különben sem ez a törvény stipulálta. Az elkeseredett hangulatot mindez nem tudta megváltoztatni. A miniszterelnök felé, — ha szólásra jelentkezett, olyan durva invektivák repültek, hogy azoknak megörökitésére a mi tollunk nem vállalkozik. Marcius 26 an végre nagy izgalmak között megejtetett a szavazás és a javaslat nagy többséggel elfogadtatott. A magyar históriának ez a sorsdöntő fejezete tehát szerencsésen lezáródott valahára, de a királytól megvonta a Végzet még azt a kegyelmet is, hogy a javaslat törvényerőre emelésének örülhessen, mert midőn a véderő reorganizációjaban annyi bizonytalanság után megnyugvást találhatott volna, sirba dőlt az ő reménye és büszkesége: Rudolf trónörökös.

(Folyt. köv.)

[1]) Szekfü Gyula i. m.

[2]) Magyarország főméltóságu kormányzója midőn 1930. aug. 18-án Ferenc József szobrát megkoszoruzta, azt mondotta, hogy: „a legnehezebb viszonyok közepette történt szomoru eseményekért senki sem teheti felelőssé a tizennyolceves ifjut".

[1]) Mikszáth Kálmán: Jókai Mór élete és kora.

[2]) „Gyülölöm és elüzöm a Szentségtelen csőcseléket." Horatius 3, 1, 1.

Kath. Legényegylet rózsás kartonbálja február 8-án

Nyilt-tér.

E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk

Figyelmeztetés.

Kiskoru gyermekeim, ha valahol hitelre vásárolni akarnának, hitelt ne adjanak nekik, mert adósságaikat nem fizetem ki.

Celldömölk, 1931. január 10.

Léhner Antal.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon jó rokonok, ismerősök és jóbarátok, akik felejthetetlen férjem, illetve édesatyánk

Mészáros János

temetésén megjelentek, ravatalára koszorut helyeztek, nagy bánatunkban vigasztaltak, különösen pedig a vendéglősök és pincérek kara, a celldömölki önk. tüzoltó egyesület, az Ipartestület, a Vasutasok Egyesülete, a Mária kongregáció, akik testületileg vettek részt a temetésen, fogadják bánatos szivünk hálás köszönetét.

Özv. Mészáros Jánosné és gyermekei.

Négy középiskolát végzett fiut vagy leányt tanulóul felvesz Szent György drogéria **Celldömölkön.**

A celldömölki kir. jbir. mint tkvi hatóság. 6462/1930. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Jánoshazai Hitelszövetkezet végrehajtatónak Kiss Imre és neje végrehajtast szenvedők ellen inditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 3748 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a celldömölki kir. járásbiróság területén levő, Jánosháza községben fekvő s a jánosházai 375. sz. betétben A) I. 1—3. sor, 972, 978. helyrajzi szám alatt foglalt Kiss Imre és neje Németh Ida nevén álló ingatlanra 4800 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést **1931. évi január 19-ik napján d. e. 9 órakor** Jánosháza községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek banatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnél letenni, vagy a banatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni. (1881: LX. tc. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. tc. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegésziteni. (1908: XLI. 25. §.)

Celldömölk, 1930. november 18.

Dr. Havasy sk. kir. jbir. elnök.

A kiadmány hiteléül: Kováts Juliska i. stiszt

Hirdessen a Kemenesaljában.

Két ... mellékh... kön a ... kel Celldömölk- ... Lajos-utcában kiadó. ... kiadóhivatalban.

...kásból álló ... z ... mellékhelyi- nagy ... ségekkel ... május elsejére ... adó. A há... el is adó. ... hivatalban.

... ház. Celld... Árpád-ucca 20- szám alatti ... egyszobás lakással és a szüks... helyiségekkel azonnal eladó. ... ben érdeklő... lap szerkesztőségé-

NEM ... OM

... a tisztaság, rend barát... lalás, melyet ... lap előfizetőinek, ... olcsó árainkból ... (P 1·50-es ...) ... nyt adunk. ... eskor, sem az el... bben vagyunk a ... udvarral. engedmény... fizetője ... dában VIII ... Keleti ... daBudapest ... szemben a Keleti ... oldalával.

Saj... kissomlai ... 50—60 ... telével ... velésének ... rozna, mielőtt könyv... készitésére utasitást ... bizalommal. termelő ... hites könyvszakértőhöz, az Adó ... lehez Budapest, VIII. ... József 322—60. ... velés szempontjából ... Ellenőrző Konyvszak... ... védi. ... revizióját, ... társüzleti és ... órakönyvelést, ... Irta: Dr. ... kedvezmény lett II. kiadás. Megrend...

Lakat... ... munkákat. kifogástalan ... ukát, kovácsolt vaskaput, ... rácsot, bármily rendszerű ... elyet, uj munkát vagy jav... ... ernebb kivitelben készit ... Lajos ... ölkön.

Kini... ... sen a- Vidéki ... aljában.